

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота

**Семантика метафори в англійськомовному і українськомовному
газетному тексті**

Ковальчук Ангеліни Володимирівни

студентки групи Па 15-21

германської філології і перекладу,

заочна форма навчання

Спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник

доктор філологічних наук, професор

Ізотова Наталя Павлівна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	5
ВИВЧЕННЯ МЕТАФОРИ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ	5
1.1.Дослідження метафори в зарубіжній лінгвістиці	5
1.2.Вивчення метафори у вітчизняному мовознавстві	7
1.3.Специфіка газетного дискурсу	9
Висновки до Розділу 1	13
РОЗДІЛ 2	14
ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ І УКРАЇНСЬКОМОВНИХ МЕТАФОРИЧНИХ ОДИНИЦЬ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРІОДИКИ)	14
2.1.Класифікація англійських метафор за семантичною ознакою	14
2.2.Класифікація українських метафор за семантичною ознакою	15
2.3.Порівняльний аналіз метафоричних одиниць обох мов	17
Висновки до Розділу 2	20
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	22
РЕЗЮМЕ	23
SUMMARY	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	25
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	27
ДОДАТКИ.....	28

ВСТУП

Курсову роботу присвячено дослідженню семантики метафори в англійськомовному і українськомовному газетному дискурсі. Зазначимо, що семантика становить розділ лінгвістичної науки, що досліджує смислове значення мовних одиниць. Як інструмент вивчення використовують семантичний аналіз. Крім того, наприкінці XIX — на поч. XX ст. семантику називали також семасіологією [АНД, 2020, с. 1090]. Власне «семантикою» можна позначати коло значень певного класу мовних одиниць (наприклад, «семантика метафори»).

Посилене зацікавлення метафорою пов'язують із тими змінами, які відбулися у структурі та динаміці сучасного знання про світ, а також з новим поглядом на проблему вербалізації результатів наукового пізнання, намаганням надати мовознавчу аргументацію та пояснення різноманітним стилістичним прийомам, які формують експресивність тексту. З огляду на це, виникають нові підходи до дослідження відповідного тропа. Своєю чергою, це підтверджується переважною кількістю наукових робіт у цьому напрямку, які виникли останнім часом [Астаф'єва, 2007, с. 273].

Дослідження метафори нерозривно пов'язано з процесами засвоєння, переробки і трансформації знань, що визначають сутність розуму людини [Lakoff, 2017, с. 105]. Метафоричність сприяє створенню експресії через те, що вона пов'язана із семантичними зсувами, що сприяють посиленню експресивного наповнення тексту загалом. Разом з тим, метафора є способом ототожнення двох понять. Його ступінь відповідно залежить від того, яку синтаксичну функцію несе слово-метафора в реченні і якою частиною мови є це слово [Zinken, 2004].

Актуальність роботи полягає у підвищенні інтересу багатьох мовознавців до особливостей семантики метафори в англійськомовному і українськомовному газетному дискурсі.

Мета дослідження – охарактеризувати особливості семантики метафори в англійськомовному і українськомовному газетному дискурсі.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі **завдання**:

— дослідити теоретичні засади вивчення метафори в зарубіжній лінгвістиці та у вітчизняному мовознавстві;

— з'ясувати специфіку газетного дискурсу;

— окреслити класифікацію англійських метафор за семантичною ознакою;

— проаналізувати класифікацію українських метафор за семантичною ознакою;

— дослідити метафоричні засоби обох мов у зіставному аспекті.

Об'єктом дослідження є англійські та українські метафори.

Предметом дослідження є особливості семантики метафори в англійськомовному і українськомовному газетному дискурсі.

Матеріалом дослідження послуговували текстові фрагменти, відібрані з англійськомовних та українськомовних газетних текстів різних періодичних друкованих та Інтернет-видань. Мета і завдання дослідження зумовили використання таких **методів**, як лексикографічний, дефініційний, семантико-стилістичний, порівняльний, описовий, зіставний, метод суцільної вибірки.

Теоретичне значення дослідження визначається тим, що його результати уточнюють поняття метафори та семантики, а також окреслюють основні її види.

Практичне значення роботи полягає у використанні результатів дослідження у теоретичних і практичних курсах зі стилістики, теорії та практики перекладу, а також при розробці проблем порівняльного аналізу різних видів метафор.

РОЗДІЛ 1

ВИВЧЕННЯ МЕТАФОРИ У ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

1.1. Дослідження метафори в зарубіжній лінгвістиці

Про метафору написано багато робіт, спроби створення теорій метафори робили зарубіжні лінгвісти різних напрямків (Дж.Серль, Дж.Лакофф, М.Джонсон). Однак, незважаючи на це, окремі аспекти поки що залишаються поза увагою науковців.

З огляду на значну кількість теорій метафори як явища, існують незначні відмінності стосовно її складників. Відтак, трикомпонентну структуру порівняння стали застосовувати і по відношенню до метафори (метафору визначали як приховане порівняння). У 30-і рр. ХХ ст. А.Річардс запропонував інші позначення для компонентів метафори, такі як “vehicle”, “tenor”, “ground”. Вони закріпилися в так званому традиційному підході. Він пояснює метафору як трикомпонентну структуру: «tenor» – предмет або явище, для вираження поняття, про яке створюється образ; «vehicle» – предмет або явище, що залучається для зіставлення; «ground» – низка ознак, на підставі яких проводиться порівняння [Richards, 2014].

Між іншим, проблема метафори виникла з риторики, вийшовши за межі літературознавчої науки і лінгвостилістики. В контексті філології та лінгвістики (з урахуванням прагмалінгвістики, психолінгвістики і когнітивної лінгвістики) теорію метафори розвивали такі вчені ХХ ст., як А.Річардс, Л.Дж. Коен, Дж.Лакофф, Р.Гіббс, У.Еко та інші. З початку 60-х рр. проблема метафори стала хвилювати науковців із логічної семантики. У їх розвідках були отримані нові відомості про роль метафори в процесах пізнання та організації знакових систем науки, техніки, мистецтва і мови. У центрі уваги опинилася діяльність людини, яка забезпечує орієнтацію особистості у світі, її пізнання та розуміння процесів, що відбуваються у світі [Zinken, 2004].

Далі розвиток теорії метафори спостерігаємо в тісному зв'язку з розвитком когнітивної лінгвістики (80–90 рр. XX ст.). У цей час когнітивна лінгвістика посідає ключове місце серед напрямів дослідження мовної системи. Відповідна галузь мовознавства розглядає мову як когнітивну здібність людини, тобто як систему знаків, що є засобом формування та вираження думки, організації знання в людській свідомості, обміну інформацією [Serle, 1991, с. 526]. У зв'язку з цим особливого значення набуває питання метафори в когнітивній лінгвістиці, де простежується її зв'язок з мисленням і свідомістю [Johnson, 2015, с. 123]. Висловлюється також точка зору, що саме метафора допомагає досягнути основи мислення й процеси формування як етноспецифічної картини світу, так і універсального образу.

Слід відмітити, що найбільших успіхів в описі механізмів метафори досягнули логічні граматики. Вони розглядають її як модель вивідного знання. Дж.Лакофф, чия теорія концептуальної метафори вважається основоположною в зарубіжній лінгвістиці, розглядає метафору як проєкцію (mapping) знання про сферу-джерело на освоювану сферу. Результатом цього стають конкретні прояви відповідної концептуальної проєкції (так звані субпроєкції) [Lakoff, 1993, с. 219].

Цікаво, що метафора присутня майже в усіх сферах діяльності людини. Вона дозволяє через відоме висловити невідоме, абстрактне звести до наочного. Так, Г.Бейтсон як один з найбільш відомих вчених XX ст. досліджував метафоричність мислення. За його словами, в основі метафори лежить порівняння, аналогія, про що свідчить етимологія цього терміна. Адже у перекладі з грецької «метафора» означає «перенесення» [Bateson, 1991, с. 123].

У.Еко цікавить теорія метафори Арістотеля, оскільки, як вважає автор, на сьогодні вона є головною теоретичною роботою на тему метафори, яка досліджує її когнітивну функцію [Еко, 2004, с. 234]. Метафора помічає схожість, подив, тобто вона викликає емоції широкого спектру. Тим не менш,

метафора ґрунтується на логічних категоріях і виникає при умові застосування аналогії.

Існує добре відомий факт, що метафора може викликати загадки. Згадуючи Аристотеля, У.Еко акцентує увагу на несподіваній наочності метафори, де річ відображається у дії. Як наслідок, метафора бере участь у реорганізації знання та поглядів особистості. Творче використання мови, стверджує У.Еко, призводить до винаходу нової онтології, а згодом і до збагачення енциклопедичних знань людини [Еко, 2004, с. 245].

Щодо Середньовічної інтерпретації теорії метафори Аристотеля, У.Еко робить висновок, що у читача складалося лише загальне уявлення про аристотелевський текст. Варто додати, що проблема тлумачення метафор виникає у різні епохи. Подібне має відношення і до змін стилю мови у різні історичні періоди. Наприклад, це може виражатися у порядку слів (іменник + прикметник). Інша проблема виникає при перекладі метафори з однієї мови на іншу. Так, У.Еко вважає, що на метафору вплинув поділ наук до XII ст. Інакше кажучи, поетика та риторика стали підрозділами логіки. При цьому поетика набула статусу мистецтва красномовства [Еко, 2004, с. 327].

Можемо зробити висновок, що метафора на різних етапах розвитку людства виконує різноманітні функції, починаючи з формування мови і закінчуючи створенням наукових термінів. Стосовно особливостей даних періодів, зазначимо, що у Середньовіччі зверталась увага не на семіотику, тобто не на технічне вивчення метафор, а на способи аргументації.

1.2. Вивчення метафори у вітчизняному мовознавстві

Як відомо, метафора становить один із широковживаних тропів в літературі. Вона полягає у використанні слова, що позначає певний клас предметів, для характеристики або найменування об'єкта, який належить до іншого класу [Дубенко, 2013, с.112]. У широкому значенні термін «метафора» застосовується до будь-якого виду використання слів у непрямому значенні.

Відомо, що метафора розширює межі сприйняття особистості. Вона надає об'єктам нового змісту, який допомагає розкрити її сутність. За допомогою метафори людина трансформує знання про світ, що виникають інтуїтивно в її уяві. Метафора нерідко стає формою, в якій реалізується спадкоємність між старими та новими поняттями, теоріями, а також засобом створення реальності.

Проте, наразі філософське усвідомлення цих процесів залишається поки що малодослідженим [Василенко, 2014, с.40-41]. Відтак, метафора – це троп або механізм мовлення, що перебуває у використанні слова, яке позначає певний клас предметів, явищ. Разом з тим, вона дає характеристики назв об'єкта, що входить до іншого класу, або для найменування іншого класу об'єктів, аналогічного цьому класу [Беляков, 2013].

У лінгвістиці, філософії, психології та літературознавстві розуміння метафори розглядається в широкому (культурному) сенсі. Сучасні концепції метафори поділяють на теорії заміщення і теорії предикації, що доповнюють одна одну. Перша група теорій метафори розглядає її в якості формули заміни слова, лексеми, концепту, імені (номінативної конструкції) або «уявлення» іншим словом, лексемою, концептом, поняттям або контекстуальною конструкцією («*очі – дзеркало душі*»).

Друга група теорій стосується методичної ідеї так званої «семантичної аномалії» або «парадоксальної предикації». Дане трактування метафори зосереджує увагу на прагматиці метафоричного конструювання, мовної або інтелектуальної дії. Воно також акцентує функціональне значення семантичного зближення або поєднання двох значень («*дзеркало дзеркалу сниться*») [Пемпусь, 2006, с. 1].

Проблема метафори привертає увагу і вітчизняних науковців. У сучасній лінгвістиці питання метафоричних одиниць розглядається в декількох параметрах. По-перше, як стилістичний засіб або художній прийом, по-друге, як засіб номінації та по-третє, як засіб створення мовної картини світу. В останні роки інтерес до метафори значно підвищився. Це

пов'язано зі «зміною наукової парадигми гуманітарного знання, у центрі якого опинилася діяльність людини, що забезпечує їй орієнтацію у світі, практичне засвоєння, пізнання і розуміння процесів, що відбуваються у зовнішньому та внутрішньому для неї світі» [Шиманович, 2007]. Наразі метафора тлумачиться як невід'ємна складова частина системи мислення будь-якої людини. Її сутність полягає в осмисленні явищ одного роду в термінах іншого [Юрчак, 2021, с. 268].

Насамкінець, відмітимо, що традиційне пояснення метафори через зміну диференційної семи потенційною не задовольняє потреби сучасної семасіології. Нині у лінгвістиці метафора отримала розуміння переважно як когнітивного феномену, інструменту мислення, прийому пізнання та концептуалізації дійсності. Відтак, не випадково у метафорі вбачають ключ до розуміння основ мислення та процесів створення не тільки національно-мовного світобачення, але й його універсального образу.

1.3. Специфіка газетного дискурсу

Мова газети становить інтерес для лінгвістичної розвідки. Адже ЗМІ є невід'ємною частиною сучасного соціуму та визначаються специфічними рисами. Усі громадські зміни відображаються у мові, що є не лише засобом комунікації, але й носієм історичної пам'яті, та навіть інструментом взаємного збагачення різних культур. У такий спосіб, мова газети виступає своєрідним мовним індикатором лінгвістичного розвитку соціуму [Єфімов, 2004, с. 78]. Інформаційний дискурс як частина газетного, перебуває у полі зору постійної уваги мовознавців. Він є одним із основних факторів у формуванні сучасної мовної картини світу.

Мета газетно-інформаційного стилю полягає в об'єктивній передачі інформації у письмовій чи усній формі. Головне його завдання – це повідомлення відомостей з метою досягнення бажаного впливу на читача [Crystal, 2023, с. 167]. Газетний дискурс є особливим видом соціальної

діяльності. Його ключовою функцією є поширення ідей, знань, художніх цінностей та іншої інформації з метою формування певних поглядів, уявлень та емоційного стану, а через них і впливу на поведінку людей. Загальноживана лексика складає основу газетного тексту. Адже вона є найбільш доступною та представлена у всіх видах літературного, усного та книжково-письмового матеріалу. Стилистичне забарвлення газетного дискурсу досягається за допомогою емоційної лексики, образності та інших прийомів [Crystal, 2023, с. 187].

Отже, газетний дискурс можна охарактеризувати як тип медійного дискурсу, що реалізується у певний історичний період, представлений різноманітністю лексико-семантичних засобів, як таких, що формують, так і таких, які визначають відповідну епоху, відображаючи різні сфери людської діяльності.

До характерних ознак газетно-публіцистичного дискурсу належать: 1) економія мовних засобів, стислість викладу у поєднанні з інформаційною насиченістю; 2) відбір мовних засобів за принципом їхньої зрозумілості; 3) наявність суспільно-політичної лексики; 4) використання мовних кліше; 5) вживання метафоричних одиниць [Bateson, 1991, с. 265]. Крім того, газета відчутно реагує на будь-які зміни в соціумі, що пов'язано з появою **нОВОЇ лексики**. Крім нейтральної лексики, газетному стилю властиве використання **фразеологізмів** [Bateson, с. 268].

Наявність **кліше і штампів** у реченнях має як позитивний, так і негативний характер [Дубенко, 2013, с. 28]. Часто вони мають переосмислене значення, що тільки ускладнює їх розуміння під час ознайомлення з інформацією: «*democratic adversary*» «демократичний противник», «*to draw the conclusio*»n «прийти до висновку» тощо. Справді, клішовані вирази є найбільш частотними у мові газети. Проте, найбільший інтерес становить лексика, яка потребує осмислення, а саме образно-оцінна та культурно маркована [Lakoff, 2017, с. 78] (фразеологізми, реалії, неологізми, метафори, міжмовні омоніми).

Вживання фразеології у пресі завжди привертає увагу реципієнта, будучи важливим експресивно-емоційним джерелом. Використання даної лексики надає газетному дискурсу оціночності: «*be on thin ice*» «ходити по тонкому льоду», «*no more time to waste*» «немає часу, щоб витратити його марно».

Американський дослідник Д.Крістал зазначає, що мова зацікавлює людей її численними значеннями ситуативного використання [Crystal, 2003, с. 286]. Безумовно, сказане ним можна віднести і до фразеологічних одиниць. Проте, більшість сталих виразів не створює серйозних проблем при розумінні, але надає мовленню образності та оцінного значення.

Багато фразеологізмів є інтернаціональними. Вони перетинаються у різних мовах, через так зване вкорінення в мову, стають звичайними мовними кліше [Дубенко, 2013, с. 29]. Крім того, для залучення читача фразеологізм може бути компонентом назви статті. Отже, сталі вирази газетного тексту визначаються значними асоціативними та оцінними можливостями, включаючи як коннотативний, так і етнокультурний фактор. Крім того, газетно-публіцистичним текстам властива наявність лексики із національною специфікою. Подібні **реалії** є найяскравішим показником національної своєрідності лексичного наповнення газетних текстів [Єфімов, 2004, с. 56].

Проте, багато англійських реалій вже увійшли до українського фонду, не потребуючи пояснень, наприклад: «*high ball*» «віскі з содовою та льодом у високій склянці». Таким чином, використання лексики, що позначає реалії, не лише вводить реципієнта в курс справи, але й дає можливість заглибитися в культуру, визначаючи специфічні риси або хронологію подій.

Далі розглянемо метафору, що є засобом вторинної номінації. Вона ґрунтується на подібності (реальної та ірреальної (уявної)) та узагальненні об'єкта позначення з тим об'єктом, назва якого переноситься на об'єкт номінації іншими словами. Природна сфера використання метафори – це образна мова. Її функція є не комунікативною, а естетичною. Тоді як її

призначення полягає не у повідомленні інформації, а у стимулюванні уявлення. За допомогою метафори можна встановити контакт з аудиторією, створити атмосферу, відповідну ситуації: «*the eyes and ears*» «очі та вуха». Провідна функція метафори полягає в заміщенні сенсу, його прихованні і в той самий час демонстрації. Тому вона є засобом виразності, що активно використовується авторами газетних статей.

Інноваційна лексика описує майже всі сфери життя сучасного соціуму. Наразі неологія становить одну із галузей мовознавчої науки, що розвивається швидкими темпами. До того ж, вона функціонує на всіх рівнях, особливо в газетному дискурсі. Відтак, у журналістських статтях неологізми використовуються в заголовках для привернення уваги реципієнтів. У сучасних газетних текстах такі заголовки отримали назву «клікбейти» [Zinken, 2004].

Газетним текстам політичного спрямування властиве широке використання нових слів: «*blackout*» «масове відключення електрики». Для англійських складних слів-неологізмів, найбільш уживаними є утворення, що мають дві основи [Єфімов, 2004, с. 85]. В результаті словоскладання виникають нові слова: «*green-on-blue*», «*blowback*», «*fightback*» та інші. Неологізми виконують у ЗМІ основну функцію, що полягає у визначенні будь-якого явища, предмета або персони. Таким чином, відзначимо, що неологізми є важливою складовою мови, що демонструє безперервний розвиток словникового складу.

Однак, не варто забувати про **міжмовні омоніми**, які також зустрічаються в газетних текстах і становлять інтерес для наукової розвідки з точки зору як моносемії, так і полісемії [Єфімов, 2004, с. 89]. Адже вони є запозиченнями, що виникли внаслідок взаємовпливу мов: «*authority*» «влада», крім «авторитет», «*booklet*» «брошура», крім «буклет».

Таким чином, англійська мова виступає основним джерелом міжмовних омонімів, що функціонують в українській мові. Це, у свою чергу,

можна пояснити швидкою глобалізацією всіх сфер людської діяльності, зокрема посиленням міжнародних контактів.

Висновки до Розділу 1

1. Поняття метафори цікавило дослідників ще з давнини. Метафора є об'єктом вивчення філософії, логіки, психології, психоаналізу, герменевтики, літературознавства, літературної критики, теорії мистецтва, семіотики, риторики, лінгвістичної філософії, лінгвістики. Сьогодні питання інтерпретацій та класифікацій метафори є досить дискусійним як у зарубіжній, так і у вітчизняній науці. Наукова робота може бути продовжена в проблематиці функціонування метафори в різних стилях, зокрема в газетному.

2. У сучасному англomовному та україномовному газетному дискурсі переважають неологізми. Це свідчить про те, що події мають вплив на зміни лексичного складу мови, виконуючи роль вагомого засобу його поповнення. Функціонування образно-оцінної та культурно маркованої лексики у газетному дискурсі обох мов полегшує сприйняття інформації, передачу ключової думки, закладеної автором, втілює експресивне спрямування тексту. Лексика у мові газети має широкі інформаційні можливості. Вона дозволяє відтворити основний зміст тексту в пам'яті реципієнта, впливати на нього. Лексика виконує інформативну та емоційно-оцінну функцію. Тому газетний дискурс включає все різноманіття мови газетно-публіцистичного стилю.

РОЗДІЛ 2

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ І УКРАЇНСЬКОМОВНИХ МЕТАФОРИЧНИХ ОДИНИЦЬ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРІОДИКИ)

2.1. Класифікація англійських метафор за семантичною ознакою

У цьому підрозділі розглянемо випадки вживання метафор та метафоричних виразів в англійських газетних статтях переважно політичного спрямування. Метафора як непряма номінація, що репрезентує щось на межі ілюзії та реальності, стає засобом маніпуляції. Відповідно, той факт, що газетна метафора містить інформацію про погляди мовця, робить її засобом впливу: «*The result **puts the brakes** on any momentum the Vermont Senator had built up with his recent wins in several Western states, and it diminishes his chances of eating further into the front-runner's delegate lead in the race for the Democratic nomination*» (ТІТ).

У наведеному фрагменті автор статті вдається до використання кількох метафоричних виразів. Вони, у свою чергу, дають можливість робити висновки про його відношення до політики Трампа, сприяючи формуванню позиції адресата. Вживання «*puts the brakes*» «гальмувати» дає читачам зрозуміти, що виступ Г.Клінтон загрожує участі Трампа у виборах. Тут використовується транспортна метафора з метою метафоричного усвідомлення дійсності. У результаті семантичної деривації назви автомобілів та їх комплектуючих частин набувають нових значень або стають елементами висловів, заснованих на метафорі: «*to put a brake on something*» «не давати ходу будь-чому».

Наступна відома метафора, використовувана Шекспіром у його комедії «As You Like It», реалізується в газетному дискурсі, зокрема, у статтях про передвиборну кампанію. Кандидати на пост американського президента стають акторами, які виконують головні та другорядні ролі: «*Mr Trump is the*

ultimate bargain hunter in America today, with his empire of skyscrapers, golf courses and hotels, and like Asa Trenchard, he inherited his fortune» (ТІТ).

У цьому фрагменті є посилання на п'єсу «Our American Cousin» Т.Тейлора, персонажем якої є Аса Тренчард. Саме з яким порівнюється політичний діяч Дональд Трамп. До того ж, вдаючись до відповідного прийому, автор статті не лише висловлює своє особисте ставлення. Він у непрямій формі говорить про зміну основ Республіканської партії. Адже в процесі представлення цієї п'єси у 1865 р. в театрі був вбитий тодішній американський президент А.Лінкольн.

У наступному фрагменті автор статті професійно використовує назви знарядь для представлення учасників битви: «*She not only speared Mr Sanders on his patchy support for gun control but twisted the blade – and he struggled to offer a coherent comeback»* (ТІТ). Характерно, що Сандерсу довелося попрацювати, щоб відповісти зрозуміло на звинувачення. Автор статті описує зустріч політиків, де учасники, немов воїни, б'ються за посаду президента як за головний трофей. У цьому прикладі за допомогою авторської метафори яскраво описаний результат зустрічі Сандерса та Клінтона, де перемога дісталася Клінтону. Метафоричне використання дієслова «*to spear*» та виразу «*to twist the blade*» створюють образ «палкої войовниці», яка має намір боротися до кінця, не залишивши шансів своїм суперникам.

Отже, в англomовному газетному дискурсі метафори, утворені на основі переносів, мають когнітивну силу алегорії. Вона уможливорює створення нових подібностей, генерування нових значень. Це дозволяє читачеві формувати певну авторську позицію.

2.2. Класифікація українських метафор за семантичною ознакою

Життя сучасної людини важко уявити без ЗМІ, які завдяки новітнім технологіям увійшли в життя кожної особистості. Особливо це стосується українських газет, які досі залишаються найбільш поширеним джерелом

інформації. Адже вони оперативно реагують на події та доносять їх до широкого кола людей. Оскільки відносини між країнами для пересічної людини часто видаються занадто складними, то в газетних текстах вони структуруються за зразком інших сфер, таких як гра, спорт, театр, бізнес [Химинець, 2015, с. 348]. Зокрема, на сторінках газет держави, зазнавши уособлення, подібно до людей займаються різними видами діяльності.

Ми виокремили основні групи метафоричних одиниць, виділені нами з газетних текстів. Так, найбільш поширеною в українському газетному дискурсі виявилася спортивна метафора, яка тісно переплітається з ігровою. Адже слово «гра» означає: забаву; підпорядковане сукупності правил, прийомів або основане на певних умовах заняття, що є розвагою або розвагою та спортом одночасно [Бусел, 2005, с. 257]. Проілюструємо її вживання на наступному прикладі: *«Щоправда, серед прогнозів на наступне півстоліття є й такий, в якому, навпаки, передрікають, що оскільки нині по темпах розвитку Європа відстає від Америки, далі вона буде відставати ще більше»* (ДТН).

Отже, спортивна метафора є доволі частотною в газетному дискурсі. Виникає враження, що різні країни постійно змагаються між собою. За багатьма показниками лідером є США, тоді як решта держав «відстає від них». Зазначимо, що у багатьох спортивних змаганнях та іграх одиницею рахунку є бал. Тоді як переможцем вважається той, хто їх більше отримає. Відповідний термін вживається також відповідно і до держав, наприклад: *«Цілком зрозуміло, що характер парламентської кампанії в Молдові навряд чи додасть цій країні очок в очах не лише країн-членів ЄС і США, а й іншої частини світового співтовариства»* (ДТН).

На сторінках української газети країни можуть представлятися спортсменами, які грають у різні спортивні ігри. Наприклад: *«Україна ж залишилася у групі країн, із якими в ЄС звичайний торговий режим, і в цій групі ми мусимо боротися за доступ на європейський ринок із такими важкоатлетами, як, приміром, США, Росія чи Японія»* (ДТН).

У газетному дискурсі можна побачити й такого театрального персонажа, як маріонетка. Власне цим словом іменують людей та владу, які виконують чужі настанови [Вирган, 2002, с. 567], наприклад: *«Прикро за Неруду. Адже він не став конформістом, не злякався антинародного режиму в Чилі, і його боротьба з «маріонетками США» була по-справжньому безкомпромісною»* (ДТН). Місцем розгортання дії може виступати і сцена, наприклад: *«...Крім того, Югославія змусила **танк за назвою «США» у гордій самотності викотитися на сцену планети»*** (ДТН).

До того ж, джерелом метафор постає також музична сфера. Її термінологія широко застосовується в газетних статтях. Відзначимо, що деякі словосполучення із музичними термінами стали фразеологізмами, зокрема: «грати першу скрипку» означає «бути головним у будь-якій справі» [СФУМ, 2003, с. 789], наприклад: *«Формально питання асоціювання з ЄС та відновлення співпраці з МВФ між собою не пов'язані. Але говорити про як мінімум їхню дотичність дає підстави те, що **першу скрипку в МВФ грають США та Європа** (хоча б як основні акціонери)»* (ДТН).

У підсумку зазначимо, що наведені текстові фрагменти свідчать про те, що українська газетна метафора виступає засобом, за допомогою якого автори газетних статей описують складні відносини між державами термінами тих сфер, із якими людина зустрічається у своїй буденній діяльності. Відповідно, вживання такої лексики не лише створює певний метафоричний образ, але й формує думку про описувані об'єкти та їхні дії. Перспективним, на наш погляд, є подальше вивчення метафор на матеріалі газетних статей.

2.3. Порівняльний аналіз метафоричних одиниць обох мов

У підрозділі 2.3. проводиться порівняльне вивчення метафори на матеріалі англійського та українського газетного дискурсу шляхом виявлення

метафоричних одиниць, якими йде переосмислення того чи іншого образу. Матеріалом дослідження послужили цитати з англомовних та україномовних газетних текстів, головним чином політичного змісту, виявлені з періодичних видань USA Today, The New York Times, The Times, The Independent, Дзеркало тижня за період з 2017 по 2022 роки.

Шляхом суцільної вибірки з англомовних газетних текстів нами було відібрано 25 метафоричних одиниць, що були класифіковані за семантичним принципом, тобто лексико-семантичними групами (ЛСГ). Результати проведеного дослідження виявилися досить неоднорідними. Отримані дані згруповані у таблиці (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Розподіл метафоричних одиниць за семантичним наповненням в англомовному газетному дискурсі

Вид метафори (ЛСГ)	Кількість
Політична	6
Природна	4
Гастрономічна	3
Театральна	2
Військова	2
Спортивна	2
Рослинна	2
Транспортна	1
Медична	1
Предметна	1
Архітектурна	1
Разом	25

За результатами дослідження, найбільш поширену групу метафоричних одиниць за семантикою становлять політичні метафори (24%). Друге місце посідають природні метафоричні одиниці, які займають 16% від загальної кількості відібраних метафор. Найбільш різноманітною видалася третя група, що містить гастрономічні (12,5%), театральні, військові, спортивні, рослинні метафори, представлені 8% з кожного різновиду. Четверту групу становлять поодинокі випадки вживання транспортної, медичної, предметної та архітектурної метафори (4% припадає на кожний різновид).

Шляхом суцільної вибірки з україномовних газетних текстів нами було відібрано 25 метафоричних одиниць, що були класифіковані за семантичним принципом, тобто ЛСГ. Результати проведеного дослідження виявилися досить неоднорідними. Отримані дані показані в таблиці (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Розподіл метафоричних одиниць за семантичним наповненням в
україномовному газетному дискурсі

Вид метафори (ЛСГ)	Кількість
Спортивна	3 / 12%
Предметна	2 / 8%
Транспортна	2
Подорожна	2
Ігрова	2
Театральна	2
Ділова чи бізнес-метафора	2
Релігійна	2
Медична	1 / 4%
Зоологічна	1
Політична	1
Архітектурна	1
Природна	1
Рослинна	1
Гастрономічна	1
Музична	1
Разом	25

За даними таблиці 2.2, найбільшу групу метафоричних одиниць становлять спортивні метафори (12%). Друга група представлена предметними, транспортними, подорожними, ігровими, театральними, діловими та релігійними метафорами (8% з кожного різновиду). Тоді як третю групу репрезентують поодинокі медична, зоологічна, політична, архітектурна, природна, рослинна, гастрономічна та музична метафори (по 4% на кожний різновид).

Порівнюючи англійські та українські метафори за семантикою, слід відмітити, що у першому випадку кількісно переважають політичні та природні, натомість у другому випадку більшість складають спортивні метафоричні одиниці. У той же час, англійські метафори репрезентовані

лише 12 групами, а українські – 16-ма ЛСТ. Це свідчить про те, що метафори рідної мови більш різноманітні за семантичним наповненням, зокрема різняться від англійських наявністю метафор зі сфери релігії, музики, ігрової діяльності, туризму, зоології. Тоді як англійські метафори відрізняються лексемами з військової сфери та економічної галузі.

У результаті здійсненого порівняльного аналізу семантики метафори на матеріалі англійського та українського газетних дискурсів ми дійшли висновку, що метафоричні когнітивні моделі, якими відбувається переосмислення того чи іншого образу, є універсальними для обох мов. Однак, вони мають і свою специфіку, яка виявляється якісно (через сферу-джерело) і кількісно (через сферу метафоризації).

Висновки до Розділу 2

1. Можна стверджувати, що мовна картина світу будується в двох мовах за одними й тими ж самими метафоричними моделями. Більше половини всіх підданих метафоризації образів є спільними для української та англійської газети. Це такі поняття, як: «політика», «вибори», «дебати», «угода», «влада», «державна», «партія», «закон», «опозиція» тощо.

2. Поняття «політика» викликає широку можливість метафоричних переосмислень як англійською, так і українською мовою. Аналіз структури політичних механізмів постійно буде актуальним. Прагнення розкрити всі характеристики цього явища примушує носіїв мови створювати нові метафори, орієнтуючись на різні метафоричні моделі. Приблизно рівну кількість метафор побудовано навколо образу «державна».

3. Слід наголосити, що мовна картина світу в англійському газетному тексті може бути охарактеризована як нейтральна. Адже метафори з негативною конотацією не були виявлені. Істотну відмінність було віднайдено при зіставленні когнітивних моделей у сфері метафоризації.

Цікаво, що «влада» становить поняття, яке найбільш часто піддається метафоризації в українському газетному тексті.

Водночас, в англійських газетах владі присвячено лише незначну кількість усіх переосмислень. Слід додати, що поняття «вибори» теж схильне до метафоризації в англійських газетах більшою мірою, ніж в українських. Нарешті, поняття «тоталітаризм» та «ідеологія» не є значною частиною мовної картини світу в англійських газетах. У них немає жодного переосмислення цих понять, на відміну від українських газет.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Поняття метафори цікавило дослідників ще з давнини. Метафора є об'єктом вивчення філософії, логіки, психології, психоаналізу, герменевтики, літературознавства, літературної критики, теорії мистецтва, семіотики, риторики, лінгвістичної філософії, лінгвістики. Сьогодні питання інтерпретацій та класифікацій метафори є досить дискусійним як у зарубіжній, так і у вітчизняній науці.

Функціонування образно-оцінної та культурно маркованої лексики у газетному дискурсі обох мов полегшує сприйняття інформації, передачу ключової думки, закладеної автором, втілює експресивне спрямування тексту. Входячи у текст, лексика набуває як інформативного, так і емоційно-оцінного значення. Мовна картина світу будується в двох мовах за одними й тими ж самими метафоричними моделями. Більше половини всіх підданих метафоризації образів є спільними для української та англійської газети. Це такі поняття, як: «політика», «вибори», «дебати», «угода», «влада», «держава», «партія», «закон», «опозиція» тощо.

Порівнюючи англійські та українські метафори за семантикою, слід відмітити, що у першому випадку кількісно переважають політичні та природні, натомість у другому першість належить спортивним метафоричним одиницям. У той же час, англійські метафори репрезентовані лише 12 групами, а українські – 16-ма ЛСГ. Це свідчить про те, що метафори рідної мови більш різноманітні за семантичним наповненням, зокрема різняться від англійських наявністю метафор зі сфери релігії, музики, ігрової діяльності, туризму, зоології. Тоді як англійські метафори відрізняються лексемами з військової сфери та економічної галузі.

РЕЗЮМЕ

Наукова робота присвячена дослідженню семантики метафори в англійськомовному і українськомовному газетному дискурсі.

Досліджено метафори в зарубіжній лінгвістиці. Розглянуто аспекти вивчення метафори у вітчизняному мовознавстві. Проаналізовано специфіку газетного дискурсу. Досліджено класифікацію англійських метафор за семантичною ознакою. Проаналізовано класифікацію українських метафор за семантичною ознакою. Досліджено метафоричні одиниці обох мов у зіставному аспекті.

У результаті здійсненого порівняльного аналізу семантики метафори на матеріалі англійського та українського газетних дискурсів ми дійшли висновку, що метафоричні когнітивні моделі, якими йде переосмислення того чи іншого образу, універсальні для обох мов. Однак, вони мають специфіку, яка проявляється як якісно (через сферу-джерело), так і кількісно (через сферу метафоризації).

Ключові слова: метафора, газетний дискурс, семантика, мовна картина світу, лексико-семантична група.

SUMMARY

The scientific work is devoted to the study of metaphor semantics in English and Ukrainian newspaper discourse.

Metaphors in foreign linguistics are studied. Aspects of metaphor study in domestic linguistics are considered. The specifics of newspaper discourse are analyzed. The classification of English metaphors according to semantic features is studied. The classification of Ukrainian metaphors by semantic feature is analyzed. Metaphorical units of both languages are studied in a comparative aspect.

As a result of the comparative analysis of metaphor semantics based on the material of English and Ukrainian newspaper discourses, we came to the conclusion that the metaphorical cognitive models used to reinterpret this or that image are universal for both languages. However, they have specificity, which is manifested both qualitatively (through the source sphere) and quantitatively (through the sphere of metaphorization).

Key words: metaphor, newspaper discourse, semantics, linguistic picture of the world, lexical-semantic group.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Астаф'єва М. О. Аспекти лінгвістичної теорії метафори. *Гуманітарний вісник*. 2007. Число 11. Т. 2. С. 272-276.
2. Беляков В. І. Метафора як проблема перекладацької еквівалентності в текстах художнього стилю. 2013. URL: http://confcontact.com/2013_04_17/10_Belyakov.htm
3. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
4. Василенко О. М., Ляшенко В. В. Роль метафори та визначення ефективних прийомів перекладу у сучасній лінгвістиці. *Збірник наукових праць*. 2014. Вип. 119. С. 40-50.
5. Вирган І. О. Російсько-український словник сталих виразів. Х.: Прапор, 2002. 864 с.
6. Дядюра Г. Сучасний підхід до аналізу пізнавальної метафори. *Гуманітарний вісник*. 2007. Число 3. С. 86-89.
7. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця: Нова книга, 2013. 224 с.
8. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів: Літопис, 2004. 652 с.
9. Єфімов Л. П. Стилістика англійської мови: дискурсивний аналіз. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.
10. Пемпусь Т. С. Метафора: теоретико-літературний аспект. 2006. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/1072/1/06ptstla.pdf>
11. (СФУМ) Словник фразеологізмів української мови / Укладач: В. М. Білоноженко та ін. К.: Наукова думка, 2003. 1104 с.
12. Химинець М. Д. Соціоморфна метафора в сучасних газетних текстах. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету*

імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 38. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. С. 347–350.

13. Шиманович Г. М. Метафора як когнітивний механізм номінації та її роль у мовній картині світу. 2007. URL:

<http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/54447/09-Shimanowich.pdf?sequence=1>

14. Юрчак К. О., Аретеменко Ю. О. Метафори у промових Вінстона Черчилля в російськомовному перекладі: лінгвокогнітивний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. № 5. Ч. 1. С. 267-272.

15. Bateson G., Donaldson R. E. *A Sacred Unity: Further Steps to an Ecology of Mind*. Harper Collins, 1991. 346 p.

16. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. 2nd ed. Cambridge, 2003. 508 p.

17. Johnson M. *The Body in the Mind: the Bodily Basis of Meaning, Reason and Imagination*. Chicago: University of Chicago Press, 2015. 347 p.

18. Lakoff G. *The Contemporary Theory of Metaphor*. *Metaphor and Thought*. Ortony, Andrew (ed.). Cambridge University Press, 1993. P. 202-251.

19. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 2017. 193 p.

20. Richards I. A. *New Criticism*. 2014. URL: <https://www.britannica.com/biography/I-A-Richards>

21. Serle J. R. *Metaphor. Pragmatics*. Oxford University Press. N. J.: Oxford, 1991. p. 519-539.

22. (AHD) *The American Heritage Dictionary of the English Language*. Boston and New York: Houghton Mifflin, 2020. 2112 p.

23. Zinken J. *Metaphors, stereotypes, and the linguistic picture of the world: Impulses from the Ethnolinguistic School of Lublin*. 2004. URL: <https://d-nb.info/1135961115/34>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(ДТН) Дзеркало тижня. URL: <https://zn.ua/ukr>

(ТІТ) The Independent. 2017. URL:

<http://www.independent.co.uk/news/world/americas/> 29.05.2017

(NYT) The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/>

(ТТМ) The Times. URL: <https://www.thetimes.co.uk/>

(UT) USA Today. Jan. 2, 2023. P. 1-19.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фрагменти газетних текстів на позначення англійськомовних та українськомовних метафор

Англійські	Українські
1. « <i>The result puts the brakes on any momentum the Vermont Senator had built up with his recent wins in several Western states, and it diminishes his chances of eating further into the front-runner's delegate lead in the race for the Democratic nomination</i> » (TIT)	1. «У пресі почала порушуватися тема паралічу влади » (ДТН).
2. « <i>Ms Clinton also spoke to her supporters in the city, relishing a victory over Bernie Sanders by 60 points to 40, a considerably larger margin than polls had suggested</i> » (TIT).	2. «У таборі демократів знову почалися малозрозумілі розбрати. У цій замутненій воді рибка демократії ловиться на старі гачки адміністративної системи; водночас відсоток стертих, риторичних та мертвих метафор досить високий» (ДТН).
3. « <i>Ms Clinton had resisted having this debate at all – the ninth between them – seeing little upside in giving oxygen – to the Senator from Vermont who, in spite of scoring a string of big victories in recent state contests, needs a breakthrough more than she does</i> » (TIT).	3. «Різниця лише в тому, у чиїх руках буде сконцентрована влада : олігархів чи президента (ДТН).
4. « <i>She not only speared Mr Sanders on his patchy support for gun control but twisted the blade – and he struggled to offer a coherent comeback</i> » (TIT).	4. «Більшовики підняли владу, яка валялася на бруківках Петрограда, а революцію, власне, здійснила невдала війна» (ДТН).
5. « <i>Mr Trump is the ultimate bargain hunter in America today, with his empire of skyscrapers, golf courses and hotels, and like Asa Trenchard, he inherited his fortune</i> » (TIT).	5. «Однак у основі цих двох різних проявів «доброї волі» лежить один і той ж камінь – лицемірний інтернаціоналізм » (ДТН)
6. « <i>And in real life politics, the comedy and tragedy continues, with other candidates making cameos on the stage</i> » (TIT).	6. «Проте реальна ситуація, перехід до ринку роблять актуальним завдання внесення необхідних корективів у механізм влади та управління » (ДТН).
7. « <i>Can hard-driving capitalism solve the romantic problem it creates?</i> » (NYT)	7. «Тут, я думаю, мета така: гаразд, коли ми вже не влада, то й ви до керма не проб'єтеся . Замазаємо, палиць у колеса насуюмо ... » (ДТН).
8. « <i>Russia's submarine disaster has dented Vladimir Putin's image and his popularity. But has it weakened his presidency?</i> » (NYT)	8. «Робиться спроба залучити найбільшу державу Європи до архітектури європейської безпеки , що створюється» (ДТН).
9. « <i>Such developments reflect, too, a</i>	9. «Або думка, що миттєвий зрив у

<p><i>generational change in Brazil’s highly professional foreign service: older diplomats, who worked during the cold war and Brazil’s 1964–85 dictatorship, are giving way to younger ones, who feel that the world’s ninth-largest economy should be less shy of flexing its democratic muscles</i>» (TTM).</p>	<p>демократію з вершини тоталітаризму може переламати вам кістки, а тому потрібні щаблі» (ДТН).</p>
<p>10. «<i>With the solid support of Republicans the Senate approved a budget measure today that would allow a \$1.2 trillion</i>» (NYT).</p>	<p>10. «<i>При всіх захопленнях, успіхах і досягненнях демократії в той період реально ми тільки потрясли дерево тоталітарної системи, і з нього опали плоди, що найбільш підгнили</i>» (ДТН).</p>
<p>11. «<i>The presidential candidates yesterday prepared for their final debating showdown in a race crackling with tension and rendered even more acrimonious and unpredictable by the Middle East crisis</i>» (TTM).</p>	<p>11. «<i>Тим часом країна все ще тупцює на перехресті двох доріг...</i>» (ДТН).</p>
<p>12. «<i>With the polls swinging wildly and external events adding an additional element of uncertainty, the level of anxiety in both camps has reached a new point ahead of the debate tomorrow</i>» (TTM).</p>	<p>12. «<i>Звідси прямий (і єдиний?) шлях до ринку, нормальних товарно-грошових відносин зі своїми загальнолюдськими цінностями і єдиними законами</i>» (ДТН).</p>
<p>13. «<i>Expectations were low for the summit being held in this Red Sea resort amid intense security</i>» (NYT).</p>	<p>13. «<i>Реакція Кремля була хоч і грубуватою – не допустимо: не допустимо появи політичної запіканки у вигляді якихось злиплих регіонів з опозиційними настроями – але все ж таки цілком адекватною</i>» (ДТН).</p>
<p>14. «<i>The assistant added: “We’re not at the point where we’re applying the political filter to our options”.</i>» (TTM)</p>	<p>14. «<i>У Білому домі хочуть уникнути ситуації, коли вони виявляються не готовими прийняти нову реальність, у якій їм доведеться мати справу з Китаєм, що визначатиме правила гри</i>» (ДТН).</p>
<p>15. «<i>With the debates behind them and the US presidential elections going down to the wire, the candidates yesterday began a final, frenetic three-week cross-country campaign blitz</i>» (NYT).</p>	<p>15. «<i>Адже раніше, діючи під гаслом «ані краплі каспійської нафти в Європу», основну ставку Сполучені Штати робили на Баку – Тбілісі – Джейхан</i>» (ДТН).</p>
<p>16. «<i>Powell warns of damage to ties as crisis drags on (headline)</i>» (TTM).</p>	<p>16. «<i>Щоправда, серед прогнозів на наступне півстоліття є й такий, в якому, навпаки, передрікають, що оскільки нині по темпах розвитку Європа відстає від Америки, далі вона буде відставати ще більше</i>» (ДТН).</p>
<p>17. «<i>Our goal in Quebec is to build a hemisphere of liberty», Mr. Bush said in remarks to reporters on the White House law</i>» (TTM).</p>	<p>17. «<i>Україна ж залишилася у групі країн, із якими в ЄС звичайний торговий режим, і в цій групі ми мусимо боротися за доступ на європейський ринок із такими важкоатлетами, як, приміром, США,</i></p>

	Росія чи Японія» (ДТН).
18. « <i>“I think the tide is turning away from strong new privacy legislation”, said Jonathan, head of the Association for Competitive Technology in Washington)</i> » (TTM).	18. « <i>Цілком зрозуміло, що характер парламентської кампанії в Молдові навряд чи додасть цій країні очок в очах не тільки країн-членів ЄС і США, а й іншої частини світового співтовариства</i> » (ДТН).
19. « <i>The initial groundswell for Mr. Bush’s candidacy began with the recognition inside the Republican Par that its governors were winning elections even as the Congressional branch of the party was falling into disfavor and losing seats</i> » (TTM).	19. « <i>Прикро за Неруду. Адже він не став конформістом, не злякався антинародного режиму в Чилі, і його боротьба з «маріонетками США» була по-справжньому безкомпромісною</i> » (ДТН).
20. « <i>The White House says the cuts are needed to put federal spending on a more sustainable path after several years of rapid growth</i> » (NYT).	20. « <i>...Крім того, Югославія змусила танк за назвою «США» у гордій самотності викотитися на сцену планети</i> » (ДТН).
21. « <i>You can’t have a trade summit these days without tear gas: it would be like having a cheeseburger without cheese</i> » (TTM).	21. « <i>Формально питання асоціювання з ЄС та відновлення співпраці з МВФ між собою не пов’язані. Але говорити про як мінімум їхню дотичність дає підстави те, що першу скрипку в МВФ грають США та Європа (хоча б як основні акціонери)</i> » (ДТН).
22. « <i>Tempers over China cooling, but a cloud remains on Capitol Hill</i> » (NYT).	22. « <i>Тому експерти сходяться на думці, що відкрите визнання ядерних амбіцій є новим елементом торгу, у який Пхеньян хоче втягнути Вашингтон</i> » (ДТН).
23. « <i>By the way, in 1993 – 95, Russian businesspeople rejected their Ukrainian counterparts’ proposal to set up vertically integrated amalgamations, involving Russian and Ukrainian capital, and decided to fill Ukrainian market niches by themselves.» (UT, с. 7).</i>	23. « <i>Проте ціна за лояльність Китаю сьогодні для Америки висока як ніколи</i> » (ДТН).
24. « <i>At the same time, Phare is the main financial instrument for the pre accession strategy for the ten Central and Eastern European Countries (CEECs) which have applied for membership of the European Union.» (UT, с. 18).</i>	24. « <i>Піст – цифровий, солодкий чи тютюновий</i> » (ДТН).
25. « <i>A pilot programme (Simplification of Legislation for the Internal Market – SLIM) covering four specific areas was launched in May 1996 ... » (UT, с. 19).</i>	25. « <i>Усього 5 хвилин – і ви у кредитному неклі</i> » (ДТН).